

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'HISENDA I PRESSUPOSTS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 351-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 24

Presidència de la Sra. Patricia Gómez i Picard

Sessió celebrada dia 27 de febrer de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 1564/24**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a pressuposts en recerca i innovació. [578](#)
 - 2) **RGE núm. 2135/24**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a compensacions al transport marítim de residus. . . [582](#)
-

LA SRA. PRESIDENTA:

Bona tarda, senyores diputades i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si hi ha substitucions. Com a mínim, n'hi ha una .

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Sí, gràcies, presidenta, Pilar Carbonero substitueix Damià Borràs.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sra. Carbonero. Passam a l'únic punt de l'ordre del dia que consisteix en el debat de les proposicions no de llei...

(Remor de veus)

... un únic punt de l'ordre del dia amb dues PNL -avui és dimarts-, RGE núm. 1564/24 i 2135/24.

1) Proposició no de llei RGE núm. 1564/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a pressuposts en recerca i innovació.

En primer lloc, passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 1564/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a pressuposts en recerca i innovació. Per a la seva defensa té la paraula el Sr. Bona, per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bé, els pressuposts aprovats a aquest parlament de cara al 2024 han significat una retallada d'un 11% en recerca i innovació, quedant una inversió únicament del 0,61% del pressupost. Retallades que també han patit amb el canvi de color polític, per exemple, la Comunitat Valenciana i La Rioja. El denominador comú, en aquests casos, és un nou govern del Partit Popular.

Aquesta mancança de recursos consideram que impacta negativament en la capacitat de les institucions d'investigació per dur a terme projectes amb impacte real, col·laborar amb empreses i generar coneixement que impulsin un desenvolupament econòmic i social.

La principal font de creixement d'una economia i la capacitat competitiva de les empreses i de les regions només es pot mantenir mitjançant la innovació i el canvi tecnològic. Avui en dia un territori ha de prioritzar el coneixement i la innovació per mantenir la seva competitivitat i, en definitiva, el seu grau de benestar.

Independentment del color polític, consideram que s'ha d'assumir un compromís ferm amb el futur de les Illes Balears, mitjançant un increment substancial del pressupost destinat a recerca i innovació. I aquesta inversió no només permetrà la competitivitat i el progrés sinó que també reforçarà el paper de les Balears com a actor rellevant en la comunitat científica i tecnològica internacional.

Ja s'han establert compromisos similars als que es proposen a aquesta proposició no de llei a nivell autonòmic i sempre impulsats pel Partit Socialista, com el Pacte per la ciència d'Aragó, el 2016; el Pacte per la ciència amb els agents de recerca de les Balears, el 2020, que va desembocar en la Llei 7/2022, de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears, o bé a nivell nacional, el 2021, pacte que varen signar 86 entitats.

I per tot això, duim a votació tres punts, que esperam que siguin d'acord i de consens, com són: instar el Govern de les Illes Balears a complir amb el punt primer de l'article 26 de la Llei 7/2022, de la ciència, la tecnologia i la innovació a les Illes Balears, on es diu que per a la promoció de la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació en els àmbits prevists en aquesta llei i en la seva concreció en el Pla de ciència, tecnologia i innovació, el Govern de les Illes Balears en l'elaboració dels pressuposts generals incrementarà anualment les quantitats destinades a les mesures de promoció del pla fins arribar a l'any 2030 a un mínim del 2% del pressupost anual.

En el segon punt, instam el Govern de les Illes Balears a complir amb el punt 4t de l'article 26 de la Llei 7/2022, de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears, on es diu que per garantir la cadena de valor de l'R+D+I, referint-se a recerca, desenvolupament i innovació, es finançarà la recerca bàsica i aplicada al desenvolupament i la innovació impulsant un repartiment pressupostari que no exclogui ni faci inviable cap dels vessants. Reconeixent, per tant, que la recerca bàsica és la clau que obre la porta de la innovació, que alhora determinarà l'economia del futur.

I en el tercer punt, instam el Govern de les Illes Balears a aplicar polítiques contracíclics en recerca i innovació per garantir l'estabilitat de la inversió, evitant que disminueixi en cas de cicles econòmics adversos, tal i com té per objectiu, per exemple, l'actual pla estatal de recerca científica, tècnica i d'innovació.

Res més, esperam el vot favorable dels grups parlamentaris.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bona. Per al torn de fixació de posicions, el Grup Parlamentari VOX, té la paraula, la Sra. de las Heras, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. DE LAS HERAS I FERNÁNDEZ:

Sí, muchas gracias, Sra. Presidente. Esta mañana en el pleno han formulado una pregunta si no idéntica en los mismos términos que esta PNL, el conseller le ha contestado que precisamente el presupuesto de la Dirección General de Búsqueda e Innovación ha aumentado un 60%, y que la situación dejada por ustedes ha sido ocho años de proyectos inejecutados, incapaces de hacer un centro bit en Ibiza, un Parc Bit en Palma en situación lamentable, entre otros.

También le ha respondido las ejecuciones llevadas a cabo en solo seis meses de legislatura por este gobierno: trasladando el edificio negro del Parc Bit, 5 millones de convocatorias de proyectos, 2 millones de dotaciones de equipamientos de búsqueda en edificios públicos, plan de estrategia y tecnología, instituto de búsqueda para buscar talento, y... diversos más que, bueno, le conmino a que recuerde la pregunta de esta mañana para no ser reiterativa.

Ustedes, señorías del Partido Socialista, siempre piden más dinero, aunque no lo utilicen, y este gobierno ya ha demostrado que en seis meses ha ejecutado más proyectos que ustedes en ocho.

La pregunta igual debería ser: ¿a qué destinaban ustedes el presupuesto de Ciencia e Innovación, si no ejecutaban los proyectos? ¿A comprar mascarillas, tal vez? ¿Mascarillas innovadoras?

Se han hecho famosos no sólo por su nefasta gestión, sino con su participación en una trama de mordidas millonarias con un intermediario con empresas *offshore*, en la cual VOX ha solicitado personarse como acusación popular.

Cuatro millones pagó Armengol que, por cierto, sigue de presidenta del Congreso de los Diputados y lo que tendría que hacer es dimitir, en un contrato verbal con la trama de Koldo, asesor de Ábalos, y cuatro días después fabricó un expediente, unas mascarillas *fake* que nunca se usaron, pero que tampoco nunca se reclamaron.

Su intervención de esta mañana empezaba diciendo: la estrategia de Baleares 2030 es una hoja de ruta consensuada -decían- y acusaban al Gobierno de devorarla, literalmente.

Pero lamento decirles que esa agenda 2030 que marca su hoja de ruta, a la que ni siquiera le han cambiado el nombre, Estrategia 2030, no ha sido elegida por los ciudadanos. Salgan a la calle, ¿han visto los agricultores? ¿Saben por qué se manifiestan? Precisamente por esa hoja de ruta que sigue los postulados de la Agenda 2030. Parece que no han entendido absolutamente nada.

Señorías, los ciudadanos piden un cambio, por lo tanto, los ciudadanos, lejos de votar su hoja de ruta, solicitaron un cambio en la hoja de ruta, en la cual no votaron.

Y no solo este gobierno ha ejecutado más en seis meses de legislatura en cuanto a lo que a la PNL concierne, más que ustedes en ocho años, sino que además hoy, debido a la mejor gestión de los fondos públicos, además, las familias y los ciudadanos de Baleares podrán disfrutar también de ayudas a la maternidad, a la paternidad, a la conciliación, al cuidado de personas mayores, a las viviendas en alquiler y un sinfín de bonificaciones que redundarán en que el dinero de los ciudadanos esté mejor en sus bolsillos que en los de los políticos y, por tanto, redundarán en un mayor ahorro para las familias.

Nada más, muchas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gracias, Sra. De las Heras. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Sí, moltes gràcies, Sra. Presidenta. Nosaltres parlarem d'innovació i recerca perquè consideram que és un tema prou important i no en treure'm d'altres a col·lació.

La innovació i la recerca són... i el desenvolupament tecnològic són àrees, sectors importantíssims a les Illes Balears, de fet, diria que són elements estratègics de transformació de la nostra economia amb un objectiu claríssim de la diversificació econòmica, però també d'aconseguir una economia molt més resiliència a l'hora d'afrontar tots els reptes que tenim per endavant, no només de poder afrontar les crisis econòmiques, cícliques a les quals ens té acostumats el capitalisme, sinó també a l'hora d'aconseguir una economia amb millors llocs de feina que reverteixin d'una forma molt més efectiva en el benestar del conjunt de la comunitat.

Per tant, nosaltres en aquest sentit sempre hem estat al costat de qualsevol iniciativa que afavoreixi el desenvolupament de la innovació, de la recerca i del desenvolupament.

I, en aquest sentit també, jo crec que cal remarcar i cal posar en valor la feina feta durant els darrers vuit anys de pacte de progrés, en què aquest sector va patir un impuls importantíssim. Hem de recordar que vàrem trobar aquest sector, les ajudes públiques a aquest sector sota mínims i que hi ha hagut un increment importantíssim, l'increment més important de tot l'Estat espanyol, però, evidentment, partíem de molt poc i aquest increment és clarament insuficient per arribar a unes quotes mínimes que es mereix el nostre país i que necessita el nostre país.

I, per tant, cal seguir amb aquesta feina, independentment -com ha dit el portaveu del grup proponent- de quin sigui el color polític que a cada moment ocupi el Consolat, i per això es necessiten grans pactes i per això es va establir aquesta Llei de la ciència, perquè, independentment del color polític o fins i tot dels interessos polítics de cadascun dels governs, malgrat que no hi hagi un canvi de partit, aquest sigui un element constant d'augment pressupostari, perquè hem de recordar que l'impuls públic acaba esdevenint un motor de creixement també de l'activitat privada.

En el cas de la innovació, recerca i desenvolupament, la inversió pública actua com un element de bola de neu en què cada vegada és més gran l'activitat i, per tant, l'impuls que obté de forma autònoma ja aquest mateix sector.

Per tant, nosaltres estam d'acord amb els punts que es proposen per part del Partit Socialista. Creiem que, a més, és escaient presentar aquesta proposició no de llei, perquè en el passat projecte de pressuposts i en els pressuposts que finalment s'aproven en aquest parlament no es va tenir suficientment en compte aquest sector.

Com vostès saben, nosaltres vàrem presentar diverses esmenes, la totalitat de les quals varen ser aprovades, però amb transaccions que creiem que, per part dels grups que sustenten el Govern, haurien d'haver estat més ambiciosos, encara que entenem que, evidentment, és complicat moltes vegades dins la negociació global d'un govern; com també era difícil la negociació dels pressuposts d'innovació i recerca en els passats governs, i ho diu el grup que ostentava la responsabilitat de la recerca durant els darrers vuit anys.

Per tant, també així quan dic que és escaient, que és idoni presentar aquesta proposició no de llei i que tindrà el nostre suport, també he de dir que crec que no és ni honest ni elegant dir que tots els compromisos que s'han establert a l'àmbit de la innovació i de la recerca han estat impulsats pel Partit Socialista.

I crec que, havent entès com hem governat els darrers vuit anys i les lluites que hi havia dins el Consell de Govern per aconseguir el pressupost suficient per a aquestes àrees, i recordant qui va desenvolupar, impulsar, de forma conjunta amb la resta de partits que conformàvem el Govern, nosaltres mai no ens volem atorgar l'autoria exclusiva d'una cosa d'un govern que compartim amb altres forces, però tampoc no podem acceptar que se'ns n'exclouï quan vàrem ser nosaltres, MÉS per Mallorca, els que vàrem haver de batallar fort perquè s'aprovassin aquests acords i que s'aprovassin aquestes lleis.

Per tant, crec que almanco ho havia de dir ja que consta a l'exposició de motius i ha estat reiterat per part del portaveu del grup proposant aquest intent de capitalització exclusiva de la defensa de la innovació i de la recerca i del desenvolupament, més enllà d'això, he de dir que donam l'enhorabona al Partit Socialista per aquesta proposició no de llei i que li donarem suport.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Apesteguia. Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gomila, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GOMILA I LLUCH:

Gràcies, presidenta, bona tarda a tots. El foment de l'activitat d'investigació, de desenvolupament tecnològic i d'innovació ha de ser, sense cap dubte, un compromís important del Govern de les Illes Balears, i la col·laboració dels diferents agents públics i privats relacionats amb aquestes activitats han de ser imprescindibles per impulsar el desenvolupament des d'un punt de vista econòmic, laboral, social i mediambiental.

Per altra banda, és important la creació d'ocupació qualificada, l'aposta ferma per atreure i retenir talent que han de contribuir a un desenvolupament econòmic que promogui un model productiu i equitatiu basat en el coneixement, i donar resposta a les necessitats de les Illes Balears, tenint en compte les particularitats socioeconòmiques de cada una de les illes que la conformen.

I per poder dur a terme també aquesta tasca fa falta reforçar el dèficit històric que hi ha de personal dedicat a la investigació, pel que hem de ser capaços de consolidar una bona base científica sòlida que aportï competitivitat, que finalment es traduirà en benestar, enfortint els grups de recerca, tant del sector públic com privat, augmentant els ajuts per a la incorporació de personal investigador i doctors i també de personal tècnic de suport, i fomentar i enfortir la formació del personal investigador en la recerca científica i tecnològica.

Tanmateix, també és important mantenir unes infraestructures i equipaments científicotècnics adients per poder desenvolupar i aplicar els coneixements i les tecnologies, així com impulsar la competitivitat de les empreses i l'ocupació per generar activitats R+D amb l'objectiu d'incentivar les empreses a realitzar activitats de recerca i desenvolupament tecnològic, així com fomentar la capacitat innovadora de les empreses per millorar la seva competitivitat.

A Menorca és important donar un nou impuls al Centre Bit d'Alaior per tal de poder desenvolupar polítiques de recerca i innovació a alt nivell, afavorir la instal·lació en el centre d'empreses dedicades a la recerca, desenvolupament i innovació, a tecnologies de la informació i comunicació, així com promoure la descentralització dels programes de suport a les empreses que ara només es presten a la seu de Palma de la Fundació Bit, perquè així es puguin impartir directament a Menorca evitant el desplaçament cap a Mallorca.

També s'hauria de crear al mateix Centre Bit una oficina d'assessorament i impuls de l'emprenedoria, l'economia col·laborativa, l'Agenda Digital, amb l'objectiu de promoure l'emprenedoria, la competitivitat econòmica i el benestar de la població menorquina; d'acord amb el que preveu la Llei de Menorca Reserva de la Biosfera.

I, sense cap dubte, per impulsar aquesta activitat d'investigació, de desenvolupament tecnològic i d'innovació, que revertirà en el benestar dels nostres ciutadans i ciutadanes, fa falta fer una aposta clara per augmentar les partides dedicades als pressuposts d'aquesta comunitat autònoma, que és el que ve a proposar aquesta PNL que tu o que presenta el Grup Socialista, pel que des de MÉS per Menorca farem un vot favorable a aquesta iniciativa.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gomila. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Mesquida, per un temps de cinc minuts.

EL SR. MESQUIDA I PALLICER:

Gràcies, Sra. Presidenta. Bones tardes, senyores diputades i diputats. En relació amb aquesta PNL presentada pel Grup Parlamentari PSIB-PSOE, nosaltres consideram que el plantejament és perfectament assumible ja que comença fent una defensa de tot el que representen els esforços que es duen a terme a través de les institucions públiques en matèria d'inversió, en recerca i innovació i les millores que es poden assolir quant al benestar de la gent.

Aquest objectiu el compartim també des del nostre grup parlamentari. De fet, basta anar al programa electoral del Partit Popular per trobar tot un seguit de mesures que giren al voltant del Pla de ciència, tecnologia i innovació, dissenyat precisament per donar estabilitat i seguretat als inversors, amb una estratègia d'especialització en la innovació i en la investigació dels principals sectors econòmics de les Illes destinada a assolir l'objectiu del 2% d'inversió en I+D+I el 2027, és a dir, tres anys abans de l'objectiu que marca la Llei 7/2022.

També s'hi troben mesures per incentivar la inversió en I+D+I de les empreses per tal de millorar la seva competitivitat i d'altres on es dóna prioritat als projectes d'innovació que combinin tecnologia i qüestions socials, garantint el seu finançament, per exemple, relacionats amb els avanços tecnològics per a la cura de majors o persones amb discapacitat.

Per tant, el compromís d'aquest govern amb la potenciació de la recerca i la innovació pensam que és inqüestionable. Una altra cosa serà el camí que nosaltres hem escollit per dur-ho a terme, sobretot a nivell pressupostari. Vostès diuen que aquest govern ha retallat un 11% les partides destinades a recerca i innovació en el pressupost de 2024, però, com deia abans, hi ha diferents camins per assolir un mateix objectiu.

Com ja va explicar el nostre vicepresident Antoni Costa, a la presentació dels pressuposts per a 2024, el nostre govern té la ferma intenció de nodrir una part cada vegada més important del pressupost anual destinat a recerca i innovació mitjançant els fons que ens són propis, que generam nosaltres, i que, per tant, ens pertanyen, com són els fons provinents de l'impost de turisme sostenible i el fons del factor d'insularitat.

Ha de ser aquesta una de les principals fonts d'alimentació a nivell pressupostari dins l'estructura del foment de la recerca i la innovació per a aquest govern i la que ens ha de permetre, a més a més, poder assolir aquest objectiu del 2% a la data prevista.

Nosaltres pensam que és un error alimentar certes polítiques, per exemple, en base als fons europeus, perquè es tracta d'uns fons que consideram que no són infinits i que hem de pensar que algun dia s'acabaran.

En definitiva, pensam que aquest plantejament pot ser molt vàlid en èpoques de menor dinamisme econòmic, ja que ens permetria seguir aportant recursos en una àrea clau, com és la de recerca i innovació, sense perdre un finançament també importantíssim per a altres sectors productius de la nostra economia i, per tant, sense córrer el perill de provocar un seriós desequilibri en l'estructura econòmica de la nostra comunitat.

Per acabar, nosaltres farem un vot positiu en els dos primers punts de la resolució, perquè consideram que encaixen perfectament en l'estratègia d'actuació de l'actual govern, i perquè, com no podia ser d'altra manera, nosaltres pensam complir amb la Llei 7/2022.

Quant al tercer punt, hem demanat fer una modificació *in voce*, si és possible, perquè l'actual redacció consideram que

compromet la línia d'actuació prevista per l'actual govern en les circumstàncies específiques descrites al punt en qüestió. Nosaltres consideram que el Govern ja fa molta feina en matèria de recerca i investigació, per tant, consideram que hem de posar totes les mesures i els esforços per fer que aquesta feina sigui perdurable i pugui redundar en una millora del benestar de tots els ciutadans.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Mesquida. Per contradiccions té la paraula el grup proponent, el Grup Parlamentari Socialista, Sr. Bona, per un temps de cinc minuts.

EL SR. BONA I CASAS:

Gràcies, Sra. Presidenta. A veure, a la Sra. de las Heras li demanaria que no compràs l'argumentari del Partit Popular de forma tan acrítica com ha fet avui, perquè simplement i clarament pot acabar dient mentides. El pressupost en recerca i innovació no ha pujat, i hauria estat suficient que llegís l'exposició de motius d'aquesta proposició no de llei i que fes quatre números que es poden extreure molt fàcilment de la memòria de la Llei de pressuposts. No crec que sigui massa demanar, tenint en compte que som a la Comissió d'Hisenda.

Per altra banda, no sé si sap que és el Pacte de reactivació que va dissenyar l'Estratègia Balears 2030, on va participar absolutament tothom, agents econòmics i socials; excepte, això sí, el Partit Popular i VOX. I no serà perquè no els varen convidar.

Aquesta estratègia està formada per projectes, com diu el nom, estratègics a llarg termini i el que vam fer nosaltres va ser aconseguir el finançament per realitzar aquests projectes, que no és poca cosa, projectes que ara el Partit Popular està deixant morir. I això desperta la nostra preocupació.

Sr. Apesteugia, tota la raó. L'impuls en recerca i innovació és compartit i sempre encantat d'anar de la mà de partits que volen agafar la bandera de la recerca i no dels que la volen retallar. De fet, i si em permet que li digui, les batalles dels pressuposts no han anat tan malament si tenim en compte d'on veníem. Segons dades de l'informe de la Fundació Cotec, de 2022, Balears és la segona comunitat de tot el país on més ha augmentat la inversió en recerca i innovació respecte de la seva màxima inversió prèvia a la crisi financera de 2008, en un 49%, i la primera on més han augmentat els recursos humans, amb un 51% de diferència respecte del màxim precrisi i a molta distància de la segona comunitat, que és el País Basc amb un 30%.

Aquestes dades són encara susceptibles de millorar considerablement el 2023, ja que l'augment de pressupost de 2022 a 2023, que va ser el darrer pressupost del pacte en aquesta matèria, va ser un augment del 79%.

Malgrat els esforços realitzats fins ara, l'actual pressupost realitzat a recerca i innovació a les Balears consideram que no és prou substancial per fer front als reptes emergents i, tot i els

forts augments sense comparació amb la resta de l'Estat, el pressupost destinat a recerca i innovació l'any 2023 encara suposava únicament un 0,73% del pressupost de la comunitat autònoma.

Estam molt lluny del 2% d'objectiu per a 2030 que marca la Llei 7/2022, de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears, i objectiu que el govern de la Sra. Prohens va voler avançar el 2027 al seu discurs d'investidura. No compleixen amb la paraula donada i, per tant, de moment només venen fum i enganyen la ciutadania.

Per tant, Sr. Mesquida, m'agradaria dir-li que no computam els fons europeus en recerca i innovació. De fet, només hi ha hagut els plans complementaris provinents de l'Estat, que han estat finançats amb aquests fons, i la inversió en recerca i innovació ja es feia en base a fons propis, impost de turisme sostenible. No compri tampoc l'argumentari que li dóna la conselleria de forma acrítica. El que han fet vostès, per si no ho sap, ha estat fer una retallada espectacular als fons d'impuls de turisme sostenible destinats a recerca.

Tot i així, celebrem el vot favorable i esperam que no quedi únicament en paraules, esperam que el pressupost de 2025 no només reverteixi aquestes retallades, sinó que ens permeti avançar en l'objectiu que marca la Llei.

I crec que vostè ha presentat una esmena *in voce*, que acceptarem sense cap problema si això pot suscitar el consens.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bona. Els demanaria perquè per poder acceptar aquesta proposta de modificació tots els grups ho han d'acceptar, si la resta de grups, a part del Grup Socialista, accepta aquesta modificació del punt 3, que diu: "El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de les Illes Balears a mantenir i potenciar polítiques que donin estabilitat i puguin garantir la inversió de la comunitat en matèria de recerca i innovació de forma continuada en el temps".

Pel Grup Mixt, d'acord. MÉS per Mallorca? VOX?

Podem votar... conjuntament, no és veritat?, els tres punts. Ningú no demana votacions separades? Molt bé.

Vots a favor de la proposició?

Vots en contra?

Abstencions?

EL SR. SECRETARI:

Per unanimitat? No.

12 a favor, 1 abstenció.

Queda aprovada la PNL del grup proponent.

2) Proposició no de llei RGE núm. 2135/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a compensacions al transport marítim de residus.

Passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 2135/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a compensacions al transport marítim de residus. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Cardona, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CARDONA I RIBAS:

Gràcies, presidenta. Bones tardes a tots. El Reial Decret Llei 4/2019, del Règim Especial de les Illes Balears estableix a l'article 12 que el Govern espanyol establirà les mesures per finançar el transport marítim entre illes dels residus generats a la comunitat autònoma de les nostres illes, tenint en compte raons d'economia d'escala o gestió ambiental correcte dels residus. També determina que s'establirà reglamentàriament un mecanisme de compensació en funció del tonatge dels residus transportats, un seguiment i avaluació d'aquests, segons correspon a la comissió prevista en el reial decret llei.

Hem de recordar que a l'any 2020 el Govern de les Illes Balears va anunciar al·legacions a l'Avantprojecte de llei de residus i sòls contaminats, amb l'objectiu que el Govern de l'Estat assumís els costos del transport de residus de Formentera, ja que era l'Estat el que havia de pagar el transport de residus entre illes quan no es poguessin tractar *in situ*. Però la realitat és que ha estat el Govern de les Illes Balears el que ha acabat assumint aquests costos que eren aproximadament uns 8 milions d'euros, i això sense tenir-ne la competència.

Una vegada que es va iniciar la tramitació parlamentària de la Llei de residus i sòls al Senat, els senadors autonòmics d'aquell moment, el Sr. Vicenç Vidal Matas i el Sr. José Vicente Mari Bosó, varen introduir conjuntament una esmena en la qual es demanava que es garantís el finançament del transport per mar entre illes o a la península, que avui afectaria el transport de residus entre Formentera i Eivissa, i que va comptar amb el vot favorable del Partit Popular, del Partit Socialista i d'Unidas Podemos, entre d'altres.

Però una vegada tramesa aquesta llei al Congrés dels Diputats, ens vàrem trobar amb la sorpresa que el Partit Socialista i Unidas Podemos varen votar en contra, el que suposa una càrrega per al Govern balear que ha de seguir finançant una competència que no li correspon.

Aclarir també que la disposició addicional tercera de la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular, disposa que l'administració general de l'Estat establirà mesures per finançar el cost addicional que implica la valorització dels residus generats a les Illes Balears, Canàries, Ceuta i Melilla, que no s'hagin pogut valoritzar *in situ* i que siguin transportats per mar a la península o a una altra illa.

És per tot això que el Grup Parlamentari Popular presenta la següent proposició no de llei amb els següents punts: "Punt 1. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat a finançar el cost addicional que implica la valorització dels

residus generats a les Illes Balears que no hagin pogut valoritzar-se *in situ* i que siguin transportats per mar a la península o a una illa diferent. Punt 2. El Parlament de les Illes Balears insta el Govern de l'Estat a habilitar anualment les partides pressupostàries suficients per garantir el finançament del cost addicional que suposa el trasllat de residus ambientals i d'economia d'escala als territoris extrapeninsulars.”

He de comentar que el Partit Socialista i MÉS per Mallorca han presentat una esmena conjunta que fa referència al punt 1, que... Bé, és el mateix punt que nosaltres hem expressat, però afegeixen: “Aquest finançament estarà condicionat a l'existència de programes de prevenció i plans de gestió de residus vigents, adoptats conformement al que s'estableix a la Llei de residus i sòls contaminats que demostrï que s'estan adoptant les mesures necessàries per a minimitzar la quantitat objecte del transport”.

Nosaltres no ho havíem posat perquè ja ho diu la mateixa llei, però no veim cap tipus d'inconvenient per poder-ho incorporar, d'acord?

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Cardona. S'ha presentat aquesta esmena conjunta dels Grups Parlamentaris Socialista i MÉS per Mallorca, la RGE núm. 2816/24, per a la seva defensa té la paraula el Grup Parlamentari Socialista. Té la paraula la Sra. Carbonero, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. CARBONERO I SÁNCHEZ:

Sí, moltes gràcies, presidenta. Bona tarda a tothom. Sra. Cardona, entenc que acceptarà l'esmena, per tant, agrairé aquesta acceptació, tot i que ens sorprèn que aquesta proposició no de llei és exactament igual..., i amb aquesta esmena quedarà calcada, perquè hi va haver una petita esmena també en el seu moment, quedarà calcada a una que es va debatre, presentada també pel Partit Popular, fa un any i mig. De fet, jo tenc aquí el debat de la proposició, va ser a plenari dia 7 de juny de 2022.

La veritat és que és talent, no hi ha cap novetat, no hi ha cap dada actualitzada, no hi ha cap justificació innovadora. Em pensava que amb la presentació d'aquesta proposició hi hauria alguna actualització o un motiu de per què es torna a presentar aquesta proposició que, curiosament, va tenir el suport de tots els grups, excepte de VOX, perquè va manifestar literalment que no estava a favor de la Llei de residus, ni de l'estatal que en aquell moment s'estava tramitant, ni... ni de la de les Illes Balears, que va ser pionera en el tema de residus.

Hem de dir que nosaltres presentem aquesta esmena, perquè ens feia por que l'eliminació d'aquest segon paràgraf de la disposició addicional tercera que la mateixa llei de residus estatal de 2022 comenta que és..., que hi hagi un compromís per part de la comunitat d'assolir aquests objectius que marca la llei, tant la balear com l'estatal, que al final no deixa de ser que hi hagi un compromís de plans i d'assolir els objectius de la mateixa llei en reducció dels residus, en reciclatge...

Ens pensàvem que... bé, que hi havia una imposició per part de VOX tal vegada que no hi hagués aquest paràgraf, però la veritat és que, Sra. Cardona, agrairé molt i felicitem també el Partit Popular que accepti aquesta esmena que es va acceptar en el seu moment i que, per tant, hi pugui haver un posicionament a favor de tots els grups, supòs que VOX serà coherent i seguirà votant en contra de tot el tema de les lleis de residus.

Per tant, nosaltres farem un vot favorable als dos punts i agrairíem que hi hagués alguna explicació de per què reiterem el mateix debat i del perquè ens tornen a dur aquesta iniciativa exactament calcada i que vàrem debatre fa just un any i mig.

Moltes gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Carbonero. Ara també per defensar l'esmena té la paraula el Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, el Sr. Apesteguia, per un temps de cinc minuts.

EL SR. APESTEGUIA I RIPOLL:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. He de dir que, evidentment, nosaltres sí que entenem que és oportuna aquesta proposició no de llei, així com abans també havíem considerat que era oportuna la presentació per part del Partit Socialista de l'anterior i més en un context en què poden perillar -com he dit- les polítiques en innovació, recerca i desenvolupament tecnològic.

Considerem que aquesta proposició no de llei és adequada perquè encara no ha estat resolt per l'Estat el problema que s'hi planteja, i d'ençà de l'anterior vegada que es va discutir en aquest parlament hi ha hagut unes eleccions, per tant, hi ha hagut una nova distribució parlamentària en aquest parlament, i també hi ha hagut unes eleccions a l'Estat espanyol i, per tant, també hi ha una altra majoria parlamentària en el Congrés dels Diputats i en el Senat.

Per tant, entenem que és positiu que tornem dur aquesta reivindicació, que crec que és de justícia, creim que és de justícia, de fet, aquest parlament ja s'ha manifestat en diverses ocasions així, que és una compensació necessària a la insularitat per part del Govern de l'Estat, que així ho diu el Règim Especial de les Illes Balears i que ha de ser traslladat a les diferents lleis. Així ho vàrem entendre la majoria dels partits polítics, quan aquesta qüestió no només va ser impugnada, en el procés d'exposició pública de l'avantprojecte de llei, el Govern, que en aquell cas compartíem amb el Partit Socialista i també amb Unides Podem, vàrem presentar al·legacions en aquest sentit, perquè l'Estat compensés aquest sobrecost que ens causa la insularitat i que hem de recordar que, en el cas de l'illa de Formentera, pràcticament en la seva totalitat, per la incapacitat de gestionar els seus propis residus a la seva pròpia illa ..., que també vàrem entendre tots quan en el Senat, en una qüestió on costa posar-nos d'acord, MÉS per Mallorca i el Partit Popular vàrem presentar conjuntament una esmena, els dos senadors autonòmics, que en aquell cas eren del Partit Popular i de MÉS per Mallorca. A més, va suscitar un ampli consens també en el Senat, perquè el Grup Socialista i el

Grup de Podem en el Senat, hi varen votar a favor, però que inexplicablement aquesta unanimitat que tantes vegades s'ha produït en aquest parlament, com vostè ha dit, amb l'excepció de VOX, però jo amb les unanimitats ja deix de comptar-hi, - aquest partit no és gaire particip d'aquells grans consensos que hem anat creant com a país-, en el si del Govern de les Illes Balears de l'anterior Govern de les Illes Balears, també del Senat, incomprensiblement es va rompre i en aquest cas el Partit Socialista i el Grup de Podemos varen tombar aquesta esmena que s'havia incorporat al Senat.

Jo crec que és un error històric que s'ha de corregir. Per tant, aquest parlament ha de seguir fent feina perquè es canviï aquest greuge comparatiu que patim les Illes Balears. I a més de presentar aquesta proposició no de llei, com que tots els partits representats en aquesta comissió tenim representació en el Congrés dels Diputats, el que crec que ens animaria a nosaltres mateixos, perquè ara mateix tant el Grup de MÉS per Mallorca, com MÉS per Menorca, també tenim representació per primera vegada en la història en el Congrés dels Diputats, els interpel·laria a tots, el que ha de fer és presentar una proposició de llei en el Congrés dels Diputats, per esmenar aquesta errada. I entenc que tots els grups parlamentaris hi votariem a favor, que és del que de ver es tracta, a més de pronunciar-nos com a Parlament, que és allò que ens pertoca, fer la feina també allà on tenim la capacitat de decidir.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Apesteguia. En torn de fixació de posicions, pel Grup Parlamentari VOX té la paraula la Sra. de las Heras per un temps de cinc minuts.

LA SRA. DE LAS HERAS I FERNÁNDEZ:

Sí, muchas gracias, Sra. Presidente. Bueno, señorías del Partido Popular, yo les diría que igual resultaría más eficiente presentar la iniciativa en el Congreso de los Diputados, que es el lugar competente para su tramitación. Pero mentiría, mentiría, ¿por qué? Porque yo misma presenté en el Congreso de los Diputados, el 13 de marzo de 2020, una PNL de 11 páginas, en las que solicitaba el desarrollo prácticamente completo del Régimen Especial de Baleares; un régimen que se aprobó por ley el 30 de julio de 1998, es decir, lleva poco más de 25 años sin materializarse de manera efectiva, se modificó la Ley Orgánica 1/2007, del Estatuto de Autonomía de Baleares, reconociéndose, diríamos, el Régimen Especial insular de Baleares; y luego, así, como quien no quiere la cosa y con carácter electoralista, se aprobó el Decreto Ley 4/2019, del Régimen Especial de Baleares. Pero este decreto, sigue siendo una norma marco que no se ha desarrollado.

Pues bien, en esta PNL se solicitaban medidas como promover la modificación de la regla de *minimis*, a nivel de energía, una interconexión eléctrica entre las islas, segunda interconexión entre península e islas, régimen retributivo específico para energías renovables, planificación de la red de transporte, transición energética para reducir la dependencia energética exterior o de combustibles fósiles, fomento de energías renovables, transformación, gestión y uso sostenible

de la biomasa, de origen autóctono, electrificación de puertos, reducir el impacto de la insularidad sobre el precio de los hidrocarburos; en transporte, obligaciones de servicio público, que garantice servicios regulares, frecuencias, continuidad, regularidad de precios, para reforzar la cohesión territorial de las islas y de éstas con la Península. Y aquí literalmente, sí que voy a reproducir el texto específico de lo solicitado en esta PNL ante el Congreso.

Decíamos: “Establecimiento de una consignación anual en los presupuestos generales del Estado referida al año natural, para financiar un sistema de compensaciones que permita abaratar el coste efectivo del transporte marítimo y aéreo de mercancías y residuos interinsular y entre las Islas Baleares y la Península”. Por lo tanto, no puedo estar más de acuerdo con la PNL presentada, si bien es cierto que estoy de acuerdo en cuanto a la financiación de los costes de este transporte que generan los residuos, no tanto con la normativa de residuos propiamente dicho, que habla de la gestión de los mismos, sino con la financiación o el coste que supone el transporte de los mismos.

Esa PNL recogía también otras medidas, como por ejemplo, garantizar la bonificación del 75%, sobre las tarifas actuales del transporte, que se puso en cuestión, aéreo y marítimo y su aplicación también sobre las tasas, que es lo que encarecen los billetes; medida que solicité específicamente en la Comisión de Transportes y ¿saben por qué no prosperó esta medida del 75%?, por el voto en contra de la izquierda. Y, por supuesto, solicitaba el factor de insularidad para Baleares, a lo que también la izquierda votó en contra.

También hay otras medidas. Como decía, es una PNL muy extensa, donde se solicitaba prácticamente la totalidad del desarrollo del Régimen Especial de Baleares, en educación, atención sanitaria, actividad industrial, tradicional, en definitiva, medidas para Baleares, rechazadas todas por la izquierda también. Igual los representantes del Partido Socialista, que aquí están muy de acuerdo con estas medidas, deberían hablar con sus compañeros de partido para que luego en el Congreso de los Diputados no voten en contra de estas medidas y voten en el mismo sentido que están manifestando aquí, que es de lo más sensato y más coherente.

Por lo tanto, hasta que los diputados del Partido Socialista no hablen con sus homólogos en el Congreso de los Diputados, creo que ni esta ni ninguna otra medida encaminada a la materialización efectiva del Régimen Especial de Baleares, podrá ser una realidad.

Muchas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. de las Heras. Ara pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gomila per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GOMILA I LLUCH:

Gràcies, presidenta. La generació de residus és una qüestió, sense cap dubte, que afecta el conjunt de la societat, i per açò ha de ser responsabilitat de tots i de totes. A la nostra

comunitat, per la singularitat que té el territori, perquè som un territori insular i finit i tenim una economia basada en el sector turístic, la generació i la gestió dels residus esdevé encara de més de rellevància. D'aquí la importància de l'aprovació a la passada legislatura de la Llei de residus i sòls contaminants a les Illes Balears, així com també dels plans directors sectorials de cadascun dels consells insulars i del Pla de residus perillosos, per part del Govern.

Aquests plans estableixen la dotació de les infraestructures i els equipaments necessaris, així com també els mecanismes de prevenció, de gestió i de tractament de residus, i, entre ells, l'obligatorietat de la recollida selectiva, tant per a particulars, com també per a activitats comercials i empresarials. La separació en origen dels residus és una obligació i la prevenció i la reutilització de residus és una necessitat, pel que hem d'impulsar, entre d'altres, el compostatge domèstic i comunitari; la implementació de circuits d'aprofitament d'aliments en centres educatius, en mercats, en supermercats, en restaurants o centres hospitalaris; la reducció del malbaratament d'aliments; i el foment d'hàbits de consum responsable, per afavorir la prevenció de residus i la seva correcta segregació.

La proposta que avui presenta el PP fa referència explícita en els seus antecedents, a Formentera, quant als costos de transport de residus i quant que el Govern de les Illes Balears ha assumit les ajudes per al Consell de Formentera, que ascendien a un import d'uns 8 milions d'euros. Per mor que Formentera no té instal·lacions adients, transporten els residus a Eivissa. Però clar, Eivissa també s'està quedant sense espai i, potser, haurà d'arribar a transportar-lo a Mallorca. I qui sap què haurà de fer a Menorca en el futur, malgrat que de moment tenim instal·lacions per a un parell de dècades, tenim planta de tractament, començam a impulsar serveis de recollida porta a porta, per poder tenir productes més reciclats, entre molts altres.

Les Illes, però pel fet d'haver d'importar molts de productes, agreujats sempre per l'activitat turística, que fa que siguin molt més dels que serien habituals, sense cap dubte actuen com a trampa de residus i tenen uns sobre costos en la gestió que l'Estat no sempre atén. Per açò, la importància de separar en origen, sobretot quant a matèria orgànica. Cada una de les Illes ens hem de comprometre i en aquest sentit, Formentera és la que va més enrere, agreujant-se així, més encara, el problema del transport de residus.

La passada legislatura, com molt bé deia el Sr. Apesteguia, amb el vot contrari del PSOE i Unides Podem al Congrés, no va ser possible incloure una disposició addicional a la Llei de residus, promoguda per MÉS i el PP en aquest cas en el Senat, i que havia estat aprovada per tots els partits polítics, amb l'objectiu de demanar que l'Estat es fes càrrec de la despesa del transport anual de residus de Formentera a Eivissa, establert per llei des de 2021, però que assumia el Govern balear; que és un poc el que va en aquest sentit.

MÉS per Menorca comparteix que s'ha de finançar el cost addicional que implica la valorització dels residus generats a les Illes i hi ha d'haver la disponibilitat pressupostària quant al seu sobre cost, però així i tot creim que és molt important fer una feina per valoritzar els residus, sobretot en matèria

orgànica, a la mateixa illa, així com fer un consum responsable i millorar la qualitat i la quantitat de recollida separada que implica reduir-ne el consum, perquè, tot i la necessitat de transportar els residus, el més important és reduir-los i valoritzar-los en origen. I açò és una obligació de cadascuna de les administracions i de la pròpia ciutadania, perquè, com sabem, el millor residu és aquell que no es genera.

Per tant, com que en aquest sentit va l'esmena de MÉS per Mallorca i el PSOE de també posar en valor la valorització i que només sigui transportar quan es facin els deures -per entendre'ns-, en aquest sentit fariem un vot favorable a aquesta esmena, que l'accepta aquest sentit el Partit Popular, i també farem un vot favorable al punt 2, apostant, però, en la valorització i la reducció dels residus o -com deia- de la no generació, que és el que realment ajudaria a no haver de tenir tots aquests sobre costos i els problemes que duen.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gomila. Ara li deman al grup proponent si vol suspendre la sessió per un temps de deu minuts o podem continuar. Podem continuar. Llavors, té la paraula el Grup Parlamentari Popular per fixar la posició i dir si accepta o no l'esmena, per un temps de cinc minuts. Sra. Cardona, quan vulgui.

LA SRA. CARDONA I RIBAS:

Gràcies, presidenta. Bé, primer de tot, agrair el vot a favor. La Sra. Carbonero em preguntava per què es tornava presentar. Doncs, Sra. Carbonero, ho tornam presentar perquè a data d'avui no s'ha fet res encara. És a dir, el Govern de les Illes Balears segueix assumint un cost que no li correspon. Doncs, és per això que tornam a presentar aquesta PNL i a veure si entre tots aconseguim que se'ns pagui el que se'ns ha de pagar.

Que la vàrem votar tots? Li record que en el Senat es va votar per part de tots els partits i quan va arribar al Congrés dels Diputats vostès hi varen votar en contra. Llavors, és un poc incongruent el que diu. Per això la tornam a presentar i m'alegr molt d'aquest canvi de criteri, perquè com més força fem tots els partits des de les Illes Balears, més força per ventura podem tenir perquè ens facin cas al Govern central.

Al Sr. Apesteguia li agraeisc el seu vot a favor i que vegi oportú tornar a presentar una PNL que, com ha comentat, vàrem presentar els dos senadors autonòmics en aquell moment de forma conjunta, i li agraeisc el seu vot.

Sra. de las Heras, está diciendo que igual debería haberse presentado en el Congreso. Mire, yo lo que sí le puedo decir es que me consta que el senador autonómico del Partido Popular la ha presentado de nuevo en el Senado y está trabajando en ella para ver si podemos conseguir que se nos pague este coste que realmente no nos corresponde.

A la Sra. Gomila li agraeisc el vot a favor. Crec que compartim totalment, i crec que tots els que estam aquí, compartim l'opinió que es tracta d'intentar reduir el màxim

possible els residus que es produeixen. Crec que estam tots d'acord.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Cardona. Passam a la votació de la Proposició no de llei RGE núm. 2135/24.

Vots a favor?

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

Sí, amb l'esmena, perdó. Sí, amb l'esmena.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

EL SR. SECRETARI:

12 vots a favor, 1 abstención.

LA SRA. PRESIDENTA:

Queda aprovada la Proposició no de llei RGE núm. 2135/24.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
